

UNITED
HELP
UKRAINE

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

ПІДТРИМКА ВЕТЕРАНІВ ТА ВЕТЕРАНОК В АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»: РЕАЛЬНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ РОБОТИ

Партнери

Вісіч Олександр
Карамушка Тарас
Полівко Лариса
Рябчич Ярослав

United Help Ukraine

Карамушка Людмила

***Українська асоціація
організаційних психологів
та психологів праці України***

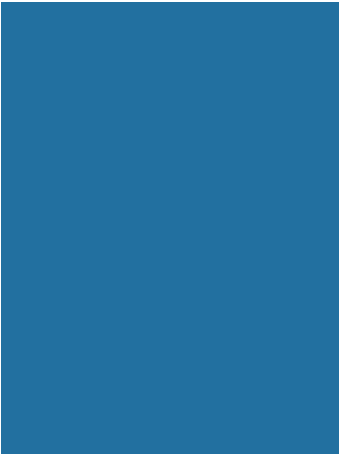

Ізмайлова Катерина
Стемпковський Євгеній

***Молодіжна рада Професійної спілки
залізничників і транспортних
будівельників України***

Актуальність

Одним з важливих напрямків корпоративної культури в сучасних умовах є підтримка ветеранів і ветеранок, створення умов для їхньої інтеграції в робочі колективи, збереження ментального здоров'я в умовах війни

Понад 10,200 співробітників АТ «Укрзалізниця» воюють у лавах Сил оборони України, з них 1,000 ветеранів вже повернулися на роботу

Мета

Дослідження рівня інформованості профспілкового активу щодо роботи з ветеранами та ветеранками, їхніх труднощів, зокрема ментального здоров'я, та оцінка ролі профспілок у цьому процесі

Зміст

Перший розділ - завдання, методи, організація та вибірка дослідження

Другий розділ - особливості інтеграції та про підтримку

Третій розділ - труднощі в організації життєдіяльності

Четвертий розділ - обізнаність про зміст та проблеми ментального здоров'я + пропозиції стосовно засобів і ресурсів для його забезпечення

П'ятий розділ - роль та досвід роботи профспілкових організацій і трудового колективу у підтримці та захисті прав ветеранів і ветеранок

Шостий розділ - особливості підготовки до роботи з ветеранами і ветеранками та оцінка необхідності впровадження різних форм роботи з ними

РОЗДІЛ I

ПІДТРИМКА ВЕТЕРАНІВ ТА ВЕТЕРАНОК В АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»: РЕАЛЬНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ РОБОТИ

Завдання

1. Вивчити загальну **інформованість** профспілкового активу про особливості **реінтеграції** ветеранів і ветеранок та про допомогу мобілізованим на військову службу працівникам і працівницям.
2. Проаналізувати оцінку профспілковим активом **труднощів** в організації життєдіяльності ветеранів і ветеранок та умов для їх подолання.
3. Вивчити обізнаність профспілкового активу про зміст і проблеми **ментального здоров'я** ветеранів і ветеранок, а також пропозиції щодо засобів і ресурсів для його забезпечення.
4. Проаналізувати оцінку профспілковим активом **ролі та досвіду** профспілкових організацій і трудового колективу у підтримці та захисті прав ветеранів і ветеранок.
5. Дослідити потребу профспілкового активу у **підготовці для роботи** з ветеранами і ветеранками та необхідність різних форм роботи з ними.

Етапи

1 етап:

Березень-квітень

***Розробка інструментарію
(продукт - анкета)***

2 етап:

Травень-червень

Проведення опитування

3 етап:

Липень-серпень

***Аналіз даних, підготовка
аналітичного звіту***

Методи

Теоретичні:

Аналіз літератури,
документів

Емпіричні:

Опитування та контент-
аналіз

Статистичні:

Описова статистика, аналіз
кореляційний та дисперсійний

239 учасників

Статевий розподіл:

- Чоловіки: 32,2%
- Жінки: 67,8%

Віковий діапазон:

- Від 21 до 65 років

Гео:

- Україна

Професійно-адміністративні групи:

- Топ-менеджери: 3,6%
- Керівники підрозділів: 12,6%
- Працівники кадрової та соціальної політики: 9,9%
- Представники керівного складу профспілки: 23,8%
- Працівники та робітники: 50,1%
(інженери, ІТ-фахівці, економісти, маркетинологи, психологи, керівники потягів, оглядачі поїздів, монтери та інші)

Особистий зв'язок з проблемами ветеранів:

- Самі є ветеранами: 8,5%
- Мають членів сім'ї або родини, які є ветеранами: 22,9%
- Мають рідних, що беруть участь у бойових діях: 51,7%
- Мають рідних, які загинули, захищаючи Україну: 15,8%
- Мають рідних, які перебувають у полоні/ зникли безвісти: 9,0%
- Мають рідних зі статусом ВПО: 36,7%

РОЗДІЛ II

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМОВАНІСТЬ ПРОФСПІЛКОВОГО АКТИВУ ПРО ОСОБЛИВОСТІ РЕІНТЕГРАЦІЇ ВЕТЕРАНІВ ВЕТЕРАНОК ТА ПРО ПІДТРИМКУ МОБІЛІЗОВАНИХ ПРАЦІВНИКІВ І ПРАЦІВНИЦЬ

Інформованість профспілкового активу про ветеранів і ветеранок та особливості їхньої реінтеграції

Інформованість профспілкового активу про ветеранів і ветеранок, які працюють в АТ «Укрзалізниця» (у % від загальної кількості опитаних)

Запитання	Так	Ні
Чи володієте ви статистичними даними щодо кількості ветеранів і ветеранок, які працюють в АТ «Укрзалізниця»?	21,4	78,6
Чи володієте ви інформацією про особливості реінтеграції ветеранів і ветеранок, які працюють в АТ «Укрзалізниця», у робочий колектив?	27,4	72,6

Інформованість профспілкового активу про ветеранів і ветеранок у виробничому колективі, де безпосередньо працює профспілковий актив (у % від загальної кількості опитаних)

Запитання	Так	Ні	Мені невідомо
Чи є у вашому виробничому колективі, де ви безпосередньо працюєте, ветерани і ветеранки?	46,8	33,2	20,0

Інформованість профспілкового активу про кількість ветеранів і ветеранок, які працюють у їхньому колективі (у % від загальної кількості опитаних)

Запитання	До 10 осіб	Більше 10 осіб	Немає
Скільки у колективі, де ви працюєте, ветеранів і ветеранок?	45,9	7,3	48,6

Інформованість профспілкового активу про підтримку мобілізованих працівників і працівниць

Інформованість профспілкового активу про надання підтримки мобілізованим працівникам і працівницям (у % від загальної кількості опитаних)

Запитання	Так	Ні	Мені невідомо
Чи надає виробничий колектив, де ви безпосередньо працюєте, підтримку працівникам і працівницям, які перебувають на військовій службі?	66,0	8,0	26,0

Види підтримки виробничих підрозділів АТ «Укрзалізниця» працівникам і працівницям, які наразі перебувають на військовій службі (у % від загальної кількості опитаних)

Види підтримки	%
1. Підтримка безпосередньо мобілізованих працівників і працівниць:	
надання матеріальної підтримки у випадку отримання поранення та необхідності проходження лікування	56,9
підтримання регулярних контактів (через телефон, інтернет та ін.)	53,1
зустрічі військових з членами колективу під час перебування у відпустці	17,7
2. Підтримка військових підрозділів, де служать мобілізовані працівники і працівниці:	
організація зборів для підтримки військового підрозділу, де служить працівник чи працівниця	39,8
надсилання святкових подарунків (до Різдва, Великодня та ін.)	30,1
3. Підтримка членів сімей мобілізованих працівників і працівниць:	
підтримка регулярних контактів з членами сім'ї мобілізованого працівника чи працівниці	29,7
надання підтримки членам сім'ї у вирішенні матеріально-побутових питань	24,4

РОЗДІЛ III

ОЦІНКА ПРОФСПІЛКОВИМ АКТИВОМ ТРУДНОЩІВ В ОРГАНІЗАЦІЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ВЕТЕРАНІВ І ВЕТЕРАНОК ТА УМОВ ДЛЯ ЇХ РЕІНТЕГРАЦІЇ

Загальні труднощі в організації життєдіяльності ветеранів і ветеранок

Види труднощів	%
1. Труднощі ментального та фізичного здоров'я ветеранів і ветеранок та проблеми їхньої адаптації до умов цивільного життя:	
проблеми з ментальним здоров'ям ветеранів і ветеранок та труднощі в отриманні ними психологічної допомоги	36,1
проблема адаптації військового досвіду ветеранів і ветеранок до потреб їхнього цивільного життя	30,6
проблеми з фізичним здоров'ям та труднощі з отриманням медичної допомоги ветеранами і	28,8
2. Труднощі змісту та організації роботи ветеранів і ветеранок:	
відсутність інклюзивного простору та адаптованого робочого місця для ветеранів і ветеранок з інвалідністю	30,1
втрата інтересу до виконуваної раніше роботи	29,7
3. Труднощі в реалізації соціальних прав, гарантій та пільг ветеранів і ветеранок:	
відсутність у ветеранів і ветеранок знань про їхні права та соціальні гарантії	26,9
проблеми в оформленні соціальних пільг для ветеранів і ветеранок	24,2

4. Труднощі в розумінні та спілкуванні ветеранів і ветеранок з членами суспільства, трудового колективу та сім'ї:

нерозуміння ветеранів і ветеранок членами суспільства	13,7
складність у знаходженні спільної мови ветеранів і ветеранок зі своїми колегами	11,7
наявність у членів трудового колективу упередженого ставлення до ветеранів і ветеранок (негативних уявлень, стереотипів, стигми)	7,8
наявність випадків неетичної та недружньої комунікації членів трудового колективу з ветеранами і ветеранками	6,8
конфлікти ветеранів і ветеранок з членами сім'ї та	4,1

5. Труднощі в ставленні ветеранів і ветеранок до самих себе, прояви залежної поведінки:

негативне ставлення ветеранів і ветеранок до себе, через несприйняття своїх можливостей та потенціалу, відчуття	8,7
зловживання ветеранами і ветеранками алкоголем чи наркотиками	7,3

Не володіють інформацією - 3,2%.

Труднощі, з якими зустрічаються ветерани і ветеранки, у процесі взаємодії з представниками АТ «Укрзалізниця»

Види труднощів	%
1. Труднощі, які стосуються взаємодії з АТ «Укрзалізниця» в цілому:	
відсутність в АТ «Укрзалізниця» спеціальної програми для підтримки ветеранів і ветеранок	51,2
відсутність соціальних гарантій для ветеранів і ветеранок у колективному договорі	39,1
відсутність загальної культури та досвіду у членів трудового колективу щодо підтримки ветеранів і ветеранок	38,6

2. Труднощі у взаємодії з керівництвом АТ «Укрзалізниця»:	
труднощі у взаємодії ветеранів і ветеранок з вищим керівництвом	12,1
труднощі у взаємодії ветеранів і ветеранок з керівниками підрозділів	12,1
труднощі у взаємодії ветеранів і ветеранок з працівниками напрямку кадрової та соціальної політики	9,7
труднощі у взаємодії ветеранів і ветеранок з представниками профспілки	3,8

Напрямки діяльності, в яких створено умови для реінтеграції ветеранів і ветеранок

Напрямки діяльності	%
Вшанування ветеранів і ветеранок, створення умов для їхньої адаптації до цивільного життя та допомоги їхнім сім'ям та членам родини:	
створення у трудовому колективі практики вшанування ветеранів і ветеранок	34,3
підтримка сімей та членів родини ветеранів і ветеранок	28,0
успішна адаптація ветеранів і ветеранок до цивільного	27,5
Організація професійної діяльності ветеранів і ветеранок:	
перекваліфікація, у разі необхідності, ветеранів і ветеранок	31,9
отримання роботи відповідно до потреб ветеранів і	27,5
використання професійного та особистого потенціалу ветеранів і ветеранок	18,8
створення інклюзивного простору та адаптованого робочого місця для ветеранів і ветеранок з інвалідністю	18,8
ділова взаємодія ветеранів і ветеранок з колегами	15,9
кар'єрне зростання ветеранів і ветеранок	10,1

Залучення ветеранів і ветеранок до різних форм активності в організації:

залучення ветеранів і ветеранок до активної профспілкової роботи	15,0
залучення ветеранів і ветеранок до активної волонтерської роботи	12,1
поєднання ветеранами і ветеранками роботи та інших сфер життя (фізичної культури, спорту, відпочинку тощо)	10,6
залучення ветеранів і ветеранок до активної громадської роботи	9,7

Відсутні такі напрямки діяльності - 6,0%

РОЗДІЛ IV

ОБІЗНАНІСТЬ ПРОФСПІЛКОВОГО АКТИВУ ПРО ЗМІСТ ТА ПРОБЛЕМИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ВETERANІВ І ВETERАНОК, ЗАСОБИ ТА РЕСУРСИ ДЛЯ ЙОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ОБІЗНАНІСТЬ ПРОФСПІЛКОВОГО АКТИВУ ПРО ЗМІСТ ТА ПРОБЛЕМИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ВЕТЕРАНІВ І ВЕТЕРАНОК, ЗАСОБИ ТА РЕСУРСИ ДЛЯ ЙОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Розуміння профспілковим активом змісту ментального здоров'я ветеранів і ветеранок (у % від загальної кількості опитаних)

Складові психічного здоров'я	%
1 група відповідей: (називались окремі складові психічного здоров'я):	
Емоційна складова (прояв емоційних станів та емоційних характеристик)	36,8
Комунікативна складова (взаємодія з сім'єю, колективом, соціумом в цілому)	12,9
Поведінкова складова (активність в особистій та професійній сферах)	9,8
2 група відповідей: (одночасно називались декілька складових психічного здоров'я)	15,3
Неправильні відповіді	8,0

Оцінка профспілковим активом наявності проблем ментального здоров'я ветеранів і ветеранок АТ «Укрзалізниця» у процесі взаємодії з ними (у % від загальної кількості опитаних)

Запитання	Так	Ні
Чи зустрічались ви з проблемами ментального здоров'я ветеранів і ветеранок у процесі взаємодії з ними?	38,6	61,4

«Як ви розумієте, що таке ментальне здоров'я ветеранів і ветеранок?»

68.2%

опитаних дали відповідь на питання щодо ментального здоров'я.

психічне здоров'я розуміється як стан
благополуччя, за якого людина реалізує власні
здібності, може впоратися зі звичайними
стресами життя, може продуктивно та ефективно
працювати на допомогу своїй громаді

(WHO. «Mental health», 2022)

Оцінка профспілковим активом переліку основних проблем ментального здоров'я ветеранів і ветеранок АТ «Укрзалізниця» у процесі взаємодії з ними (у % від загальної кількості опитаних)

Проблеми ментального здоров'я	%
Проблеми в емоційній сфері:	
негативні емоційні переживання (тривожність, фрустрованість, депресія)	53,7
невміння управляти своїми емоціями	31,3
складнощі в розумінні емоцій інших людей	25,2
Проблеми в ціннісно-смисловій сфері:	
завищене почуття справедливості	30,6
апатія, втрата сенсу життя	27,2
Проблеми в поведінковій сфері:	
постійна втомлюваність, знижена працездатність	14,3
труднощі при вирішенні професійних та особистих проблем	10,9
Проблеми в комунікативній сфері:	
проблеми в спілкуванні з членами колективу	12,3
неприйняття формальних правил взаємодії з керівником	6,8
вияви необґрунтованого, безпідставного лідерства	3,4

Чинники, які впливають на ментальне здоров'я ветеранів і ветеранок	%
Чинники макрорівня (рівень суспільства):	
забезпечення державою соціальних гарантій	69,5
повага ветеранів і ветеранок з боку суспільства та віддання їм належної шани	59,6
Чинники мезорівня (рівень організації):	
матеріальна та морально-психологічна підтримка ветеранів і ветеранок організацією, де вони працюють	63,7
дружня атмосфера в робочому колективі щодо взаємодії та підтримки ветеранів і ветеранок	52,0
реалізація в організації спеціальної програми підтримки ветеранів і ветеранок	39,0
підтримка ветеранів і ветеранок профспілковою організацією та профактивом	39,0
спеціальне навчання персоналу щодо взаємодії з ветеранами і ветеранками	30,5
Чинники мезорівня (рівень сім'ї та родини):	
підтримка ветеранів і ветеранок членами сім'ї та родини	41,7
Чинники мікрорівня (особистість ветеранів і ветеранок):	
здатність ветеранів і ветеранок вибудовувати нові життєві плани та визначати нові життєві сенси	38,6
здатність ветеранів і ветеранок до адаптації в нових життєвих умовах	37,2
здатність ветеранів і ветеранок управляти своїми емоціями	31,8
власна активність та самоефективність ветеранів і ветеранок	26,9
Ніякі чинники не впливають на ментальне здоров'я ветеранів і ветеранок	0,8

Оцінка профспілковим активом АТ «Укрзалізниця» необхідних заходів для покращення ментального здоров'я ветеранів та ветеранок в організації, де вони працюють (у % від загальної кількості опитаних)

Заходи	%
Заходи психологічної допомоги:	
Надання психологічної допомоги ветеранам і ветеранкам	30,6
Заходи моральної підтримки в організації та неформального спілкування в колективі:	
Створення спеціальних програм та забезпечення атмосфери моральної підтримки ветеранів і ветеранок на рівні організації в цілому, профспілки, керівників та членів колективу	27,4
Організація неформального спілкування з ветеранами-ветеранками та залучення їх до спільного відпочинку (участі в спортивних, культурних заходах тощо)	16,9
Заходи матеріальної та пільгової підтримки:	
Підвищення заробітної плати та матеріальна підтримка ветеранів і ветеранок та членів їхніх сімей	13,8
Забезпечення пільгових реабілітаційних програм та санаторно-оздоровчого лікування для ветеранів і ветеранок та членів їхніх сімей	8,8
Навчально-освітні заходи:	
Навчання персоналу формам та способам адекватної взаємодії з ветеранами і ветеранками	5,6
Сприяння підвищенню кваліфікації та професійному розвитку ветеранів і ветеранок	1,6
Ніяких заходів не потрібно проводити	3,2
Не знаю, що відповісти	8,0

Інформованість профспілкового активу про існуючі програми та послуги для підтримки ментального здоров'я ветеранів і ветеранок в АТ «Укрзалізниця» (у % від загальної кількості опитаних)

Запитання	Так	Ні	Важко сказати
Чи знаєте ви про існуючі програми та послуги для підтримки ментального здоров'я ветеранів і ветеранок в АТ «Укрзалізниця»?	16,8	52,6	30,6

Необхідні ресурси для успішної реалізації програм та послуг з ментального здоров'я для ветеранів та ветеранок АТ «Укрзалізниця» (у % від загальної кількості опитаних)

Ресурси	%
Матеріально-фінансові ресурси	36,5
Організаційно-управлінські ресурси	17,8
Ресурси психологічної допомоги	8,9
Ресурси власної активності	8,1
Ресурси атмосфери підтримки в колективі та неформального спілкування з колегами	7,3
Не знаю, що відповісти	9,3

РОЗДІЛ V

ОЦІНКА ПРОФСПІЛКОВИМ АКТИВОМ РОЛІ ТА ДОСВІДУ РОБОТИ ПРОФСПІЛКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ У ПІДТРИМЦІ ТА ЗАХИСТІ ПРАВ ВЕТЕРАНІВ/-ОК

Оцінка ролі профспілкових організацій, що діють в АТ "Укрзалізниця", у підтримці та захисті прав ветеранів і ветеранок у сфері соціальних та психологічних проблем (у % від загальної кількості опитаних)

Запитання	Висока	Середня	Низька	Не знаю
Яку роль, на вашу думку, відіграють профспілкові організації, що діють в АТ "Укрзалізниця", у підтримці та захисті прав ветеранів і ветеранок у сфері соціальних та психологічних проблем?	26,4	26,4	18,3	28,9

Запитання	Позитивно	Негативно	Важко сказати
Як ви оцінюєте загальну атмосферу та культуру в вашому трудовому колективі щодо підтримки ветеранів і ветеранок у вирішенні їхніх соціальних та психологічних проблем?	48,3	3,9	47,8

Питання	Так	Ні
Чи маєте ви досвід роботи з ветеранами і ветеранками?	33,5	66,5

Запитання	Позитивний	Негативний	Нейтральний
Як ви оцінюєте ваш досвід роботи з ветеранами і ветеранками?	46,5	3,2	50,3

РОЗДІЛ VI

ОЦІНКА ПРОФСПІЛКОВИМ АКТИВОМ РОЛІ ТА ДОСВІДУ РОБОТИ ПРОФСПІЛКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ У ПІДТРИМЦІ ТА ЗАХИСТІ ПРАВ ВЕТЕРАНІВ/-ОК

Оцінка ролі профспілкових організацій, що діють в АТ "Укрзалізниця", у підтримці та захисті прав ветеранів і ветеранок у сфері соціальних та психологічних проблем (у % від загальної кількості опитаних)

Потреба профспілкового активу у спеціальній підготовці профспілкового активу для роботи з ветеранами і ветеранками (у % від загальної кількості опитаних)

Запитання	Так	Ні	Важко сказати
Чи потрібно розробити та впровадити на місцях друковані матеріали щодо особливостей спілкування з ветеранами і ветеранками та надання їм психологічної підтримки?	58,0	22,9	19,1
Чи вважаєте ви, що для кращого розуміння та підтримки ветеранів і ветеранок у питаннях психологічного стану вам необхідно отримати додаткову освіту чи навички?	48,3	25,9	25,8
Чи відчуваєте ви потребу в проходженні тренінгу для власної психологічної підтримки?	40,7	38,1	21,2

Оцінка профспілковим активом необхідності різних форм роботи з ветеранами і ветеранками (у % від загальної кількості опитаних)

Запитання	Так	Ні	Важко сказати
Чи потрібно впроваджувати в АТ "Укрзалізниця" практику і традиції вшанування ветеранів і ветеранок?	83,6	1,7	14,7
Чи є, на вашу думку, потреба в створенні спільноти демобілізованих працівників і працівниць в АТ "Укрзалізниця"?	67,0	8,7	24,3
Чи потрібно проводити у вашому колективі навчальні заходи або тренінги, спрямовані на підвищення адаптації ветеранів і ветеранок та покращення їхньої взаємодії з	64,6	11,4	24,0

ВИСНОВКИ

Недостатня інформованість

Профспілковий актив АТ "Укрзалізниця" має недостатню інформацію щодо ветеранів, які працюють в організації, та їхньої інтеграції після повернення з військової служби.

Труднощі ветеранів

Ветерани стикаються з труднощами у ментальному та фізичному здоров'ї, адаптації до цивільного життя, організації роботи, соціальних прав і взаємодії з колективом. Найбільш виражені проблеми – ментальне здоров'я та адаптація.

- Виявлені труднощі у взаємодії з організацією та керівництвом, особливо відсутність програм підтримки та соціальних гарантій.
- Існують напрямки діяльності для подолання труднощів, проте всі вони потребують посилення, особливо у сфері професійної кар'єри та соціальної активності ветеранів.

Ментальне здоров'я

Профспілковий актив недостатньо розуміє зміст ментального здоров'я, фокусуючись переважно на емоційних аспектах.

Виділено проблеми ментального здоров'я, особливо в емоційній та ціннісно-смысловій сферах, що потребують підтримки колективу.

- Визначено чинники, що впливають на ментальне здоров'я, з акцентом на суспільство та організацію, але недооцінюються особистісні фактори.
- Пріоритет надається психологічній та моральній підтримці, а також матеріальним ресурсам, проте недооцінюється підвищення кваліфікації ветеранів.

Роль профспілок

Необхідно посилити роль профспілок у підтримці соціальних та психологічних проблем ветеранів, розширити досвід роботи з ними та покращити культуру трудового колективу.

Навчання

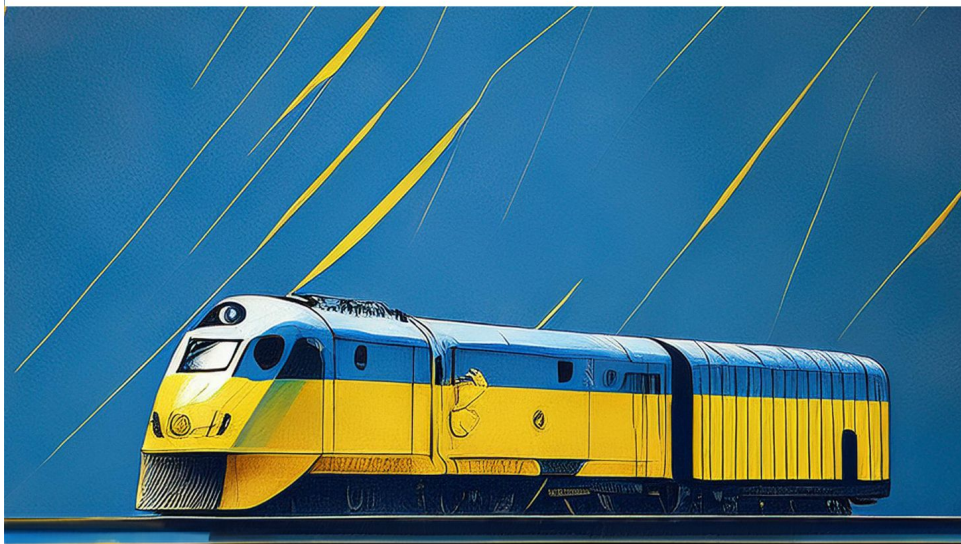
Багато представників профспілок потребують спеціального навчання для роботи з ветеранами та власної психологічної підтримки

Вшанування ветеранів

Існує потреба у значному посиленні практик вшанування ветеранів та впровадженні нових форм роботи, таких як створення спільнот демобілізованих працівників і навчання для кращої адаптації до цивільного життя.

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

**ПІДТРИМКА ВЕТЕРАНІВ
ТА ВЕТЕРАНОК
В АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»:
РЕАЛЬНИЙ СТАН
ТА ПЕРСПЕКТИВНІ
НАПРЯМКИ РОБОТИ**

ЗАВАНТАЖИТИ

<https://drive.google.com/file/d/1T1E1uvaxFqK1QS57gs7E-zOgF1Koi2t5/view?usp=drivesdk>